SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 118. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 23, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ЧЕРВНЯ 1994. Ч. 118. РІК CI.

Українські банкіри стурбовані

Київ (УНІАР). — Тут 16-го червня у Пущі-Водиці відбувся закритий з'їзд Асоціяції українських банків (АУБ), яку очолює Олександер Сугоняко. Представники банків, які не входять до Асоціяції, та журналісти не були допущенні в приміщення, де проходив з'їзд. Керівники АУБ відмовилися від будь-яких коментарів. Політичні коментатори висловлюють припущення, що з'їзд скликаний у зв'язку з указом Президента України Леоніда Кравчука про невідкладні заходи для фінансово-кредитного формування державних ресурсів 1994—95 р. р., в наслідок якого банкіри очікують великих втрат.

Напередодні відбулася телевізійна зустріч „за круглим столом" з участю народних депутатів України, керівників державних та комерційних банків. „Створення приватної фінансової і банківської системи — це оптимальний шлях виходу України із затяжної економічної кризи". Така думка домінувала у розмові „за круглим столом", основна тема якої була — „Реформа фінансової і банкової системи в Україні".

Учасники зустрічі зазначили, що 207 комерційних банків контролюють не більше 20 відсотків фінансів. Решта контролюється державними структурами, але їх фінансова політика майже завжди „безграмотна і недалекоглядна", бо ці структури перебувають під тиском влади і серед їх працівників бракує професіоналів, — вважає голова правління банку „Інко" Мірошніков. Критиці піддано політику фіксованого курсу валют, через що Україна втрачає ринки збуту продукції. Найбільша загроза для реформ в Україні — це тенденція певних урядових структур до націоналізування банківської галузі та монополізації виробництва, вважають учасники „круглого столу".

Кандидат на посаду голови Київської Міської Ради Володимир Черняк зауважив, що починати реформи фінансової системи треба зі змін у банківському законодавстві та системі банківського страхування.

Національний Банк України (НБУ) встановив нові курси українського карбованця до чужоземних валют. Тепер один доляр ЗСА офіційно дорівнює 16,500 карбованців (комерційна ціна 46,000 карбованців), одна німецька марка — 10,040 карбованців (комерційна ціна 26,000 карбованців), один фунт стерлінґів — 24,980 карбованців.

За словами Президента України Леоніда Кравчука, найближчим часом один доляр коштуватиме згідно з офіційним курсом 20,000 карбованців. „Держава має стреміти до ринкового курсу, але це необхідно робити без різкого цінового стрибка", — зауважив Президент.

Зовнішній борг України виносить майже 5 більйонів долярів, з яких Росії — 2 біл. 703 міл., Туркменістанові — 693 мільйони дол., Молдові — 28 міл. дол., Казахстанові 1 міл. дол., хоча кредитних угод підписано на 2.5 біл. долярів. Цього року Україна повинна сплатити 984 мільйони дол. Оплата має бути двічі на рік — у травні і жовтні.

Ціни на продукти у травні зросли за рахунок подорожчання на овочі й городину. Не змінилися ціни на крупи, птицю і рибу, трохи зменшилися ціни на масло, яйця, горілку, цукор, молоко, сметану. Темпи приросту цін на інші товари склали 3.9 відсотка, тобто менше, ніж на продукти, і були найнижчі за період від початку року. Значно зменшилися ціни і тарифи на платні послуги: 4 відсотки проти 14 у квітні.

Міністерство статистики повідомило, що рівень інфляції в Україні дещо зменшився: у січні він був 119.2 відс., у лютому — 112, у квітні — 106 відс. А московські газети з гіркотою зауважують, що останнім часом курс доляра щодо карбованця падає, а щодо російського рубля — зростає.

У Києві відбулася Міжнародна конференція університетів

Ню Брансвик, Н. Дж. (І. Го.). — Від 25-го до 29-го травня цього року в Києві проходила Міжнародна конференція університетів України, ЗСА та інших країн колишнього Совєтського Союзу. Метою конференції було обмінятися думками відносно розбудови вищого шкільництва в Україні та відкриття американського університету в Києві. Ініціятива зорганізування цієї конференції вийшла від Американської Національної Фундації Науки, Інформаційної Агенції ЗСА та від деяких конґресменів і сенаторів. Промотором і організатором конференції був д-р Едвард Лозанський, президент Американського міжнародного університету в Москві. В організуванні конференції брало участь Міністерство Освіти України.

Конференція обговорила такі теми: виміна студентами і професорами, спільні дослідні програми та фінансова допомога для університетів. Делеґацію Ратґерського університету очолював директор Міжнародного бюра, професор Джеймс Джансон, а її членами були професори Йоганна Реґулска й Іван Головінський.

Пленарна сесія конференції почалася у четвер, 26-го травня привітом, який виголосив міністер освіти України Петро Таланчук. Відкриваючи конференцію, д-р Едвард Лозанський вказав на важливість незалежної української держави як міжнародного партнера в науці. Перший день конференції був присвячений питанням розбудови державних і приватних університетів в Україні. Головну доповідь виголосив Валерій Гондуль, заступник міністра освіти України. Проф. І. Головінський виголосив доповідь на тему „Роля університетської освіти в розбудові незалежної української держави". Того дня також виступили з доповідями: Микола Шкіл — ректор Київського Державного Педагогічного Університету ім. Драгоманова, Віктор Скопенко — ректор Київського Державного Університету ім. Тараса Шевченка, та Іван Тимошенко — президент Українсько-Фінляндського Інституту Менаджменту і бизнесу.

В інші дні конференції обговорено такі теми: комп'ютерне навчання, співпраця в ділянках медицини, екології та науки навколишнього середовища. Окрема група застановлялася над питаннями спільних наукових вимін студентами і науковцями та підписанням міжуніверситетських договорів співпраці.

Група учасників конференції, яку очолював Іван Тимошенко і в склад якої входили Андрій Голіян, Едвард Лозанський, Волтер Призванський, Тимоті Тайрін і Микола Михальченко, представник Президента Кравчука, обговорювала плян відкриття американського університету в Києві. Після короткої дискусії схвалено резолюцію до Верховної Ради України і Конґресу ЗСА.

Конференція провадилася українською мовою. Для чужинецьких делеґатів був рівночасний переклад на англійську і російську мови. Створення американського університету в Києві — це складне завдання, яке буде вимагати вирішення багатьох скомплікованих питань. Цей університет зможе виконати своє історичне завдання під умовою, що буде працювати в напрямі зміцнення науки на користь незалежної української держави.

В. Радецький зустрівся з українською громадою ЗСА

Вашінґтон. — Під час відвідин української військової делеґації ЗСА, міністер оборони Віталій Радецький зустрівся в Чикаґо з українською громадою. На прийнятті, влаштованому в його честь, В. Радецький зазначив, що Україна має сьогодні боєздатні збройні сили, які разом з іншими військовими формуваннями спроможні захистити незалежність України та її національні інтереси. У той же час міністер зупинився та докладно представив складне соціяльне становище українських військовослужбівців.

Міністер оборони України В. Радецький висловив сподівання, що місія української діяспори у процесах становлення України як правової та демократичної держави не закінчена.

У вівторок, 21-го червня, українська військова делеґація повернулася в Україну.

Померла Н. Кузякіна

Джерзі Сіті, Н. Дж. — З України наспіла вістка, що у Санкт-Петербурзі померла Наталя Борисівна Кузякіна, д-р мистецтвознавства. Уродженка Києва, з походження росіянка, професор Петербурзького Державного Інституту Театру, Музики і Кінемотографії ім. Н. Черкасова, яка надзвичайно багато зробила для української культури.

Н. Кузякіна

Н. Кузякіна — відомий дослідник українського театру та драматургії 20—30 років XX століття, авторка книжок про Івана Кочергу та Миколу Куліша, численних праць про Леся Курбаса та про українську совєтську режисеру. За нібито „ідеологічно хибну" працю про М. Куліша (1962) та інші праці була виключена з Інституту Мистецтвознавства Академії Наук в Києві на початку 70-их років і від того часу живе у Санкт-Петербурзі. У 1992 році відвідала Соловки, де збирала матеріяли про останні дні Л. Курбаса, М. Куліша і М. Зерова, а відтак написала серію кіносценаріїв „Моя адреса — Соловки" про засланих українських діячів культури, за якими появилися короткі (20 хвилинні) фільми.

Знана Н. Кузякіна українській громаді у ЗСА зі своїх виступів літом 1993 року на науковій конференції в Урбана-Шампейн, Ілл., та в таких осередках згромадження українців у ЗСА, як Чикаґо, Вашінґтон і Ню Йорк.

З Україною Н. Кузякіна ніколи не втрачала зв'язку, завжди уважала себе представницею української культури. „І справді була її гідною — найвищого рівня — репрезентанткою", — як зазначає в некролозі „Літературна Україна". А пам'ять про неї — цю шляхетну людину завжди житиме в серцях всіх тих, які мали щастя зустріти її на шляху життя.

ПОЛЬСЬКИЙ СЕЙМ ОБГОВОРЮЄ НОВУ КОНСТИТУЦІЮ

Варшава. — Польський Сейм розпочав обговорення проєкту нової конституції, однак експерти-правники передбачають, що її прийняття відбудеться, й то в кращому разі, тільки в травні наступного року.

Як відомо, Польща першою з країн совєтського бльоку подолала комуністичний режим, однак лише тут і в Албанії дотепер діє стара конституція, прийнята ще в „епоху соціялізму". Тільки деякі її статті були замінені тимчасовими додатками, схваленими попереднім складом Сейму.

На думку голови парляментарного Конституційного комітету Александра Квасневського, прийняття нової конституції забере багато часу, оскільки на розгляд Сейму подано аж шість проєктів, запропонованих різними партіями і політичними об'єднаннями — від крайньо правих до крайньо лівих. Комітет має обговорити всі подані проєкти і спробувати сконструювати зі шести один. Відтак цей остаточний проєкт Сейм винесе на загальнонаціональний референдум. Якщо більшість поляків підтримають його, президент Польщі своїм підписом надасть йому чинности.

Е. Шеварднадзе схвалює присутність російського війська в Абхазії

Тбілісі, Грузія. — Грузинський лідер Едуард Шеварднадзе високо оцінив відправлення російських „миротворних сил" в Абхазію, назвавши їх присутність в сусідній республіці „порятунком для Грузії".

В Абхазії буде розквартировано 2,500 російських військовослужбовців, які забезпечать виконання грузинсько-абхазької угоди про припинення вогню. Відправлення російських військовослужбовців в Абхазію санкціонував минулого тижня президент Росії Боріс Єльцин.

Декілька відділів інженерних військ вже прибули в Абхазію, підготовляючи прийняття основного континґенту. Перша укріплена позиція спостерігачів була споруджена у понеділок, 20-го червня, поряд з важливим у стратегічному відношенні мостом через ріку Інґурі, по якій проходив головний фронт під час минулорічної війни. Група саперів уже приступила до ремонту моста.

Опозиція Е. Шеварднадзе розцінила відправлення російських військовослужбовців в Абхазію як свідчення експансіоністичної політики Москви, яка намагається зберегти вплив у Закавказзі. Опозиція вважає також, що грузинський лідер сприяє такій експансії, бо він дозволив залишити в Грузії 20-тисячний контингент російських військовослужбовців.

У відповідь Е. Шеварднадзе заявив, що без допомоги Росії Грузія не зможе створити власну армію.

Дж. Картер настроєний оптимістично щодо Північної Кореї

Вашінґтон. — Колишній президент ЗСА Джиммі Картер, який повернувся з поїздки в Північну Корею пізно увечорі в суботу, 18-го червня, вже в неділю був у Білому Домі, щоб розповісти про результати своєї візити, яку він називає „неофіційною". Але Билл Клінтон проводив вікенд у заміській президентській резиденції у Кемп Дейвиді в Мериленді, і Картера прийняли дорадник Президента у справах крайової безпеки Ентоні Лейк, асистенти державного секретаря Роберт Ґаллучі та Вістон Лорд й інші відповідальні особи.

Після зустрічі з ними Дж. Картер виступив перед журналістами, акредитованими при Білому Домі, і сказав: „Криза вже позаду. Я вважаю, що Кім Ір Сен хоче, щоб криза була остаточно подолана. Північна Корея стурбована тим, що її зображують як країну-злочинця і ображають її вождя".

Дж. Картер розповів, що Кім Ір Сен заплянував ряд заходів, реалізація яких приведе до пом'якшення напруження між ЗСА і Північною Кореєю. При цьому Картер настоював, щоб Адміністрація Клінтона відмовилася від вимоги ввести санкції проти Північної Кореї. Він вважає, що санкції нічого не дадуть.

На підставі розмов з Кім Ір Сеном Картер твердить, що корейський диктатор згідний заморозити нуклеарну програму, дозволити перебування в країні інспекторів МАҐАТЕ і провести зустріч з керівниками Південної Кореї.

За словами Картера, Північна Корея хотіла б дістати в обмін американську допомогу в модернізації своєї нуклеарної програми. Кім Ір Сен обіцяв також, сказав Картер, сприяти висненню долі американців, які пропали безвісти під час Корейської війни.

Однак Білий Дім і Конґрес не поділяють оптимізму Дж. Картера. „Ми побачимо, чи наступлять за словами діла", — так оцінив президент Билл Клінтон оптимістичні висловлювання експрезидента Картера, який заявив, що криза у відносинах з Північною Кореєю залишилася позаду. „Перш ніж ми прийдемо до висновку, що це так, в Північній Кореї повинні відбутися певні зміни", — підкреслив Картер.

Журналіст, пера якого бояться

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Коли до Ню Йорку, а тим самим і до нас приїхала недавно велика група українських журналістів з усіх засобів масової інформації, говорено пошепки про те, що газета „Незавісімость", що тепер виходить російською і українською мовами, — це пресовий орган, якого усі люди на провідних постах України бояться.

Г. Корж в редакції „Свободи".

Коли до нас заходить на відвідини журналіст Геннадій Корж, що є співпрацівником „Незавісімості" і її політичним коментатором, я відразу підходжу до питань з деякою обережністю. Але і наш гість не є надто відвертим та можна завважити, що він більше тут обсервує, як висловлює свої погляди. А ті його спостереження напевно будуть цікаві, тим більше, що він в ЗСА перебуває на запрошення Інформаційного Бюра у Вашінґтоні як один із тих, які здобули престижеву стипендію підтримки свободи, що її щороку дістає лише 100 осіб із держав СНД і це найвизначніші.

Г. Корж приїхав на зорганізовані для нього відвідини, щоб обсервувати працю різних американських газет, зокрема меншого маштабу, а також запізнатися з вивченням журналістики в ЗСА. Тому що його особливо цікавлять питання національної безпеки і він журналістичний „ветеран" війни в Юґославії, а вже зокрема пише про участь українських військ у боях в Сербії, — офіційні американські чинники, гостем яких був наш журналіст, дали йому можливість запізнатися з військовими та політичними колами у Вашінґтоні та бачити, в який спосіб коментують їхні потягнення американські журналісти.

Г. Корж перебував у ЗСА цілий місяць, в тому, як виснює, два тижні студіював проблеми НАТО, а два тижні відвідував різні осередки на півдні і заході ЗСА, щоб там з першої руки обсервувати працю місцевої преси.

Маючи своїм провідником і перекладачем Юрія Рихтицького, в його товаристві відвідав також редакцію „Свободи".

На наші запитання Г. Корж відповідає коротко і без зайвих коментарів, так, що наша розмова видається дещо лаконічною, хоча саме від нього можна б багато цікавого почути.

— Де ви працюєте постійно?

— Я є головним редактором газети „Молода ґвардія", що колись була речником комсомолу і залишилася під тою назвою, але з іншим змістом. На жаль, за браком коштів вона перестала тепер виходити і я працюю там, де приймають мої статті, репортажі чи дописи.

— Чи ви постійний корес-

(Закінчення на стор. 4)

У Гарварді відбулася перша лекція ім. Петришиних

Кеймбридж (ФКУ). — При кінці квітня ц. р. у конференційному кабінеті Центру Европейських Студій Гарвардського Університету успішно відбулася перша лекція із започаткованого нового циклу лекцій українознавства, зорганізована Українським Науковим Інститутом Гарвардського Університету. На цих лекціях відомі україністи представлятимуть гарвардській публіці висліди своїх найновіших наукових досліджень.

На першій лекції виступила запрошена гостя з Вашінґтону відомий історик д-р Марта Богачевська-Хом'як і прочитала виклад про сучасні політичні напрямки України та співвідношення жіночої і чоловічої суспільних груп. Д-р М. Богачевська-Хом'як недавно завершила своє наукове стажування в Україні як стипендистка відомої американської фундації Фулбрайт. У своєму викладі вона докладно з'ясувала програмові основи нинішніх суспільно-політичних напрямків, подала аналізу їхніх дій і прогнозу дальшого розвитку, враховуючи сучасні господарські й політичні обставини і ролю жіноцтва.

Цикл лекцій для видатних україністів влаштовано у Гарвардському Університеті завдяки щедрості визначних меценатів Фонду Катедр Українознавства Володимира і Аркадії Петришиних, Мирона і Ольги Гнатейків, Богдана і Роксани Харкевичів та Тимоша і Анни Гнатейків, які заснували постійний фонд у Гарвардському Університеті в 1991 році для вшанування св. п. Василя і Марії Петришиних.

Піяніст М. Сук виступить на міжнародному фестивалі в Квебеку

Ню Йорк (Г. К.) — У неділю, 10-го липня ц. р., в місті Квебек відбудеться сольовий концерт відомого українського піяніста Миколи Сука. Проходитиме він в рамках „Festival d'Ete International de Quebec", в Palais Montcalm, початок о год. 8:30 вечора.

М. Сук

Лавреат Міжнародного конкурсу Ліста-Бартока в Будапешті, піяніст здобув визнання як соліст та камерний виконавець. Його виступи відбулися на всіх найвагоміших сценах колишнього Совєтського Союзу, а також — в Европі та на Близькому Сході. У творчому доробку М. Сука — прем'єри багатьох творів сучасних композиторів, написаних спеціяльно для нього. Після дебюту в ЗСА, який відбувся у Вейл Голл при Карнеґі, Микола Сук виступав як соліст з багатьма американськими оркестрами, а також поза кордонами ЗСА. Серед таких концертів — чикаґська прем'єра Концерту для фортепіяно та струнних інструментів А. Шніттке, а також — концертове турне з Державною симфонічною оркестрою України по Австрії та Німеччині, яке відкрилося фортепіяновим концертом Н. Римського-Корсакова у славному Музікферайн у Відні. Наші слухачі пам'ятають недавню участь Миколи Сука у відзначенні 100-річчя УНСоюзу в Карнеґі Голл, якою він теж спричинився до успіху цього святкування.

Колишній професор Московської консерваторії, піяніст тепер проживає в Ню Йорку, де є Artist-in-Residence та мистецьким співкерівником Українського Інституту Америки.

У програмі вищезгаданого концерту в м. Квебеку — твори Скарлятті, Бетовена, Бартока та Ліста.

АЛЬМАНАХ '95

У 1995 році припадає 50-ліття закінчення Другої світової війни. Цій темі й буде в основному присвячений Альманах УНС '95. Просимо авторів надсилати матеріяли до 20-го серпня цього року. — Ред.

У СВІТІ

НІМЕЦЬКА ВЛАДА вислала з країни двох пакістанських дипломатів і заарештувала одного громадянина Німеччини. Всі троє причетні до незаконного придбання і пересилки у Пакістан технології, устаткування і матеріялів, необхідних для створення ядерної бомби. Німецька поліція натрапила на слід змовників ще восени минулого року, коли на летовищі Штуттґарту митники виявили важливі деталі для центрифуги, з допомогою якої можна діставати збагачений уран для атомової бомби. Поліція має підстави вважати, що вже раніше пакістанцям і спеціялістам деяких німецьких фірм вдалося переправити в Пакістан таке саме устаткування. Крім того, пакістанці незаконно купили і вивезли з Німеччини компоненти ракет далекого засягу дії і паливо для них.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274 6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні
(202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00. Чеки і money orders виставляти на Svoboda.

[illegible]

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Дипломатія Дж. Картера

Колишній президент Джиммі Картер, вернувшись із Південної і Північної Кореї, прибув у минулу суботу до Вашінґтону і вдоволено заявив: „Криза минулася". Але теперішні американські правителі не були захоплені дипломатичною місією Картера та оцінювали її дуже скептично. Сам президент Билл Клінтон не вважав за відповідне прилетіти гелікоптером з Кемп Дейвіда, щоб привітати Картера і подякувати йому, немолодій уже людині, за немаловажну прислугу, та обмежився до півгодинної тепефонічної розмови з Картером. Цей останній звітував дорадникові Президента у справах крайової безпеки Робертові Ґаллючі та асистентові державного секретаря, референта справ Кореї, Антоні Ленсові.

Виявилася засаднича розбіжність поглядів на особу північнокорейського комуністичного диктатора, Кіма Ір Сена, який вже 40 років править у своїй країні, з яким Картер переговорював кілька годин. За твердженням Картера — Кім є „розумним діловим" державним мужем, — на думку названих вище високих американських урядовців — Кім є „хитруном і забріханим крутієм". Правда, як звичайно, є посередині. Джиммі Картер, якого за його урядування називали —„горішковим президентом" (він має у своєму стейті Джорджія плянтації горішків) — при всій своїй добрій волі напевне не знає психіки далекосхідніх комуністичних вельмож і є наївним, — знову ж вашінґтонські бюрократи не розуміють, що північнокорейські проблеми не можна розв'язати економічними санкціями ані побрязкуванням зброєю, як це — за їх порадою — робив Клінтон, тільки обов'язково — дипломатичними розмовами.

Кім заявив Картерові, що він готов „заморозити" всі досліди у військових лябораторіях, націлені на отримання атомової енерґії, якщо Америка поведе з Північною Кореєю розмови на „високому рівні". Але названі вище високі урядовці, які керують політикою Клінтона, вимагають, щоб Північна Корея, себто диктатор Кім Ір Сен, спершу виконав три передумови, між якими є право американських фахівців перевірити стан дослідів у північнокорейських військових лябораторіях, на що Кім чи будь-котрий північнокорейський комуністичний достойник напевне не погодиться.

„Ню Йорк Таймс" з 20-го ц. р. приніс на цю тему обширну статтю, з якої виходить, що Клінтон і його дорадники раді би скласти вину за погіршення американсько-північно-корейських взаємин на Джиммі Картера. Але справа на тому не зискала би. Хто зна, чи в цій ситуації не треба признати правду російському міністрові закордонних справ Андреєві Козиреву чи, може, Борісові Єльцинові, що найкраще скликати для цієї справи міжнародну конференцію, — якщо погодиться на це Північна Корея, що ще невідома річ. Все лихо коріниться у тому, що 1) Президентом Америки стала людина ні трішки не ознайомлена з міжнародними проблемами і 2), що ця людина керувалася у доборі членів свого Уряду не критерієм їхнього фахового знання — особливо щодо закордонної політики — а своїми симпатіями до близьких приятелів і знайомих.

Це мститься по нинішній день на долі Боснії, Гаїті, Кореї і — що нас найбільше болить, на Україні, бо Схід Европи був і подекуди все ще ототожнюваний Президентом і державним департаментом з однією Росією. Якщо ж були відхили від такого вузького уявлення, що таке Схід Европи, то це були епізоди чи пак світельця серед ночі, які блимали і щезали. Українська громада в Америці мала контакти з різними минулими Урядами у Вашінґтоні, демократичними чи республіканськими, — адже й із Урядом колишнього президента Джиммі Картера був близький контакт, бо його дорадником у справах крайової безпеки був Збіґнев Бжезінскі, першорядний знавець східньоевропейської проблематики, і приятеля України, в якій він бачив потенціяльного стабілізатора відносин після невідхильного розвалу советської тюрми народів.

Тепер ситуація інша, гірша, і терпить на цьому в першу чергу — Америка.

Микола Бараболяк

„УКРАЇНА — НЕПОСЛУШНА ДИТИНА"

III

Мітична держава. Під таким підзаголовком „Економіст" дає читачеві сконденсований огляд історії України. Державність ця покищо мітична, як націодержава не має такого підґрунтя як, наприклад, Польща. Українська нація в процесі формування. Ілюструють це етапи: Київська Русь, Гетьманщина УНР; дають генезу назви „Україна, мова про займанщини під Польщею і Росією. До вше зупиняється журнал над систематичним процесом русифікації, згадує Емський Указ, голод 1932—33 рр., про симпатії українців до німців, коли напали на Україну у 1941 р., доки не переконались, що вони не кращі від большевиків, про партизанку УПА на дві сторони, що тривала 15 літ. Врешті доходить до сьогодення. Далі в журналі написано, що відношення Росії до України досі стримане. „Економіст" не квестіонує її незалежність, Росія допомагає Україні енергоносіями. В Києві немає, одначе, довір'я до мотивів Росії. Уважають, що Росія буде намагатися привернути Україну до підданства. Багато залежить від того, чи правління України зуміє вдоволити її російськомовне населення, а головно чи господарські умови в Україні будуть кориснішим чим у Росії... Даючи перегляд історії України, тижневик полягає на працях професорів Р. Конквеста і Р. Шпорлюка, і тільки згадує, що в російських джерелах уважається Київ „матушкою" Росії.

Цікавий ще підзаголовок у „Економісті" — це „Джерела небезпек для України".

Головне у тому, що розлом в економіці спричинює політичні заворушення. Російська меншина у східніх областях може використати пересторогу Росії, що вона стане на захист... Тоді прийшло б до зудару, який не порівняти щодо населення з тими в інших колишніх республіках ССCP. Існувала поважна небезпека для України заки вона погодилася б передати Росії нуклеарну зброю за її зобов'язання не стосувати погрози і респектувати існуючі кордони України. Росія шантажувала Україну припиненням достави пального. Йдуть торги про скомпензування боргу України за пальне з оплатою і за вживання рур, якими Росія доставляє газ і нафту на Захід, а які проходять територією України. Якщо мова про зобов'язання Росії шанувати незалежність і суверенітет України, то „Економіст" уважає цю заяву сумнівною. Свідоцтвом того політика Росії супроти Криму, крутанина з Чорноморською фльотою і долею Севастополя. Переповідається історію Криму, хід переговорів про поділ фльоти та пов'язані з ними митарства. Кораблі цієї фльоти властиво безвартісні для України. Вона почала продукцію власних модерних кораблів. Перерішене в некористь України питання Севастополя як воєнного порту Росії. Україні йдеться лиш про заплату за винайм цього порту. Вона вимагає 2 блн. дол. річно, що очевидно несерйозне.

Ситуацію на Криму з'ясовується досить детально, особливо ролю Мешкова. Він може розпалити війну, Провокує постійно суверенітет України над Кримом законодавчими актами суперечними з Конституцією України. Кримчани голосували за незалежність України з уваги на бизнес. Коли б Крим був при Росії, його курорти заповнять москвичі. Український Крим приманить літників-німців, а це кращий бизнес. Клопіт України з вуглекопами Донбасу, Луганщини й інших східніх областей має подібне матеріяльне підґрунтя. Сливе 84 відс. виборців голосувало теж за приналежністю до України, бо вірили, що в тому для них кращі перспективи заробітків, чим у Росії, де багато більше руди. Та на жаль переконалися, що вони все ж кращі там. Тож настрої змінились. Вулканічний характер загроз, які відображує Крим і Донбас, тижневик кладе нарівні з загрозою екстремних націоналістичних організацій

Соціял-Націоналістичної партії під Юрієм Криворучком, та УНА-УНСО. Їхні гасла „Україна не має часу на такі глупі речі, як демократія", вказує на їхнє захоплення Ірляндською республіканською партією, ношення свастик подібне. Тож для України небезпечні не тільки економічні провалля в народі, але й емоційні.

Та „Головна загроза — економіка", — на це в підзаголовку вказує „Економіст", описує він методи і засоби тіньової економіки, яку, мабуть, треба уважати неминучим і конечним способом для нагромадження капіталу. Говориться про плян реформ, який готує Р. Шпек, міністер економіки. Шпек — практичний економіст, а не теорик, як Лановий і Пинзеник, то може мати успіхи, коли найдеться політична наснага Уряду його увести в дію, а то сумнівне. Все залежить від того, хто у червні вийде президентом. Загадкою є новий парлямент, більшість якого є за старим, а реформи у його руках.

В Україні гіперінфляція. А вона викликає у державі хаос і вимагає негайного встрявання, інакше біда. Та чи прийде воно? На перешкоді те, що вислід останніх виборів викликав ідейний розрив між Сходом і Заходом, а це не ворожить надії що вдасться встановити конституційно усунути дотеперішню неясність компетенцій президента і парляменту; воно корисне для панівної новообраної більшости. Слабкі теж вигляди, що Кравчук переконає парлямент відкласти вибори президента і він при співпраці зі Шпеком принаймні зачне переводити серйозні реформи, що єдино могло б відкрити приплив 1,5 більйонового кредиту від Між-

(Закінчення на стор. 3)

Микола Рябчук,
Київ

ЧИ ІСНУЄ В УКРАЇНІ „ПАРТІЯ ВЛАДИ"?

II

Ще два роки тому Е. Вільсон та В. Якушик досить точно визначили „партію влади", як політичний бльок, що складається з „прагматично зорієнтованих і деідеологізованих вищих кіл старої номенклятури, представників державного апарату, засобів масової інформації, керівників традиційних секторів промисловости та сільського господарства.

Донедавна ця „партія" контролювала абсолютну більшість місць у парляменті (згадаймо хоча б славетну „групу 239"), її представники й зараз посідають ключові місця в кабінеті міністрів та апараті Президента, домінують в органах місцевої влади у більшості реґіонів, мають у своєму розпорядженні радіо, телебачення, значну частину загальноукраїнських і абсолютну більшість локальних газет, тримають, як і раніше, в руках прокуратуру, суди, міліцію, формують на власний розсуд виборчі комісії і на власний таки розсуд тлумачать виборчий, а заразом і всі інші „дишлоподібні" закони у цій країні.

Словом, ідеться про значну і цілком реальну політичну силу, що відігравала раніше в суспільстві ролю „керівної й спрямовуючої", а тепер успішно виконує ролю сили „маніпулюючої й приватизуючої". Безумовно, ця сила неоднорідна (як, зрештою, і всі інші) і, взагалі, досить специфічна (недарма сам термін „партія влади" вживається у лапках, відбиваючи той простий факт, що згадана сила, з формального погляду, партією не є). А проте „неформальність", себто відсутність організаційних структур не перешкоджає їй бути досить згуртованою і міцною корпорацією однодумців, керованих не так спільною ідеологією, як спільним соціяльним інстинктом. Саме інстинкт, а не якесь там „політбюро", не Президент і навіть не спікер згуртує їх на спільну боротьбу, а нерідко й на спільні крадіжки — всупереч твердженню С. Рахманіна, котрий намагається цьому фундаментальному „організаційному принципу" „партії влади" протиставити таку абсолютно другорядну для неї річ, як „переконання" (не кажучи вже про „імідж і рейтинг" того чи того її члена — речі тут цілком несуттєві).

Передусім слід пам'ятати, що „партія влади" — це не просто „колишні члени КПУ", як пише у згаданій статті Ю. Бадзьо, і тим більше не такі собі „українські комуністи", що ото взяли та й „перейшли на самостійницькі погляди", подібно до автора наведеної фрази Д. Павличка. Нас правді це — партія старої комуністичної номенклятури, себто „внутрішня партія", як її влучно означив Дж. Орвел у романі „1984".

Після путчу ця „внутрішня партія" досить легко пішла на розпуск партії „зовнішньої", себто багатомільйонної і загалом декоративної партії „колишніх членів" — „робітників, селян і всього радянського народу". Сталося це зовсім не через боязнь кари за співучасть у путчі, як вважає багато хто, а головним чином тому, що за роки „перебудови" фактично завершився тривалий процес деідеологізації „внутрішньої партії", її розшарування на ортодоксів і прагматиків, для яких „масова" Комуністична партія перестала бути потрібною, себто функціональною, і якої вони при першій же щасливій нагоді позбулися — як і неефективної уже (для збереження влади) марксистсько-ленінської ідеології. Позбувшись усього цього зайвого балясту, „внутрішня партія" істотно підвищила свою соціяльну маневреність та здатність адаптовуватись до нових політичних умов.

(Закінчення буде)

Юрій Стефанівський,
Львів

„Адвокат Мартіян" на сцені театру у Львові

Процес українізації ще донедавна „русскоязичного" театру Армії у Львові стає незворотним. Нові вистави готуються лишень українською мовою змінюється репертуар. Попри нечисельні невдачі (а чи буває без них деінде?), колектив театру усе більше завойовує глядача, який на нього пішов. І не у примусово-наказовому порядку, як було раніше, а сам, добровільно і свідомо. Очевидно, що зміна форми, тобто мовного режиму змусила мистців змінити зміст, замість заідеологізованих творів-жуйок, котрі оспівували фальшиві принади страшного червоного минулого, звернутися до справжніх шедеврів світової і, перш за все, української культури та сучасних творів, побудованих на засадах християнства і гуманізму.

Те, що для колективу акторів процес становлення в якості театру Армії України щасливо завершується, підтвердила недавня прем'єра вистави „Адвокат Мартіян", поставлена за драматичною поемою геніяльної Лесі Українки. Події відбуваються у III столітті після Різдва Христового у містечку Путеолі, що на березі Неаполітанської затоки. Головний герой, ролю якого виконує режисер-постановник спектаклю народний артист України Анатолій Кравчук, таємний християнин, котрий за завданням Церкви змушений не признаватися до своєї віри аби мати змогу захищати християн у римських судах і в той спосіб полегшувати долю одновірців. Його трагедію посилює те, що Мартіян в ім'я обов'язку перед Церквою навіть вдома не може в повній мірі розкрити себе перед найближчими йому людьми.

Син Валент (актор А. Биш) та донька Аврелія (акторка А. Звєріна) намагаються зламати впертість батька і спробувати зреалізувати свої сили.

Обтяжений найвищим обов'язком віри, Мартіян мовчки витримує удари долі, що звалюються на нього, як лявіна. Гинуть чоловік сестри Альбіни та їхня дочка Люцілла, ніжна і ясна, але безнадійно хвора дівчинка, розіпнута на хресті біля самого будинку головного героя Ардената, тікає з дому син Валент, вирішивши стати вояком.

Леся Українка не дає остаточної відповіді на запитання, ким є Мартіян — жертвою обов'язку, фанатиком чи злочинцем. Страждання адвоката не марні, він не є жертвою, а мужньо переносить біль втрат — і перемагає, власним словом і ділом, даючи приклад твердости віри і самопожертви в ім'я великої ідеї, даючи приклад своїм близьким і братам-християнам. Така посвята не може залишитися невинагородженою Отцем Небесним і до Мартіяна неодмінно повернуться рідні та близькі йому люди. Це і є квітесенція вимученої хворобами Лесі Українки — „Через терни до зірок".

Не хочу робити детальнішої аналізи гри окремих виконавців, вишукувати недоліки в мові і вимові декого з них (при бажанні плями можна побачити навіть на сонці). Зверну увагу на інше. Драматична поема „Адвокат Мартіян", в котрій клясик української літератури розповіла про події, що відбувалися мало не дві тисячі років тому виявилася на диво сучасною, співзвучною для нашого сьогодення. Посвята і самопожертва, непохитна, до фанатизму, віра і важка виснажлива і часто невдячна праця в ім'я великої мети без огляду на біль втрат — ось шлях, який зможемо ми, сьогоднішні, збудувати величний храм української державности. Нехай багато хто з нашого оточення зневірився, дехто перекинувся до ворожого стану, а більшість збайдужіла, віра, праця і Божа ласка обов'язково приведуть український народ до перемоги.

До безумовного успіху спектаклю спричинилося надзвичайно вдале оформлення спектаклю, що його виконала художник-постановщик Людмила Боярська, стилем якої є стриманість і внутрішня зосередженість.

Основна дія відбувається у будинку Мартіяна — чудовому палаці того часу, стрункі мармурові колони та оздоблені стіни якого не лише виконують функцію захисту його мешканців від зовнішнього середовища, а але й обмежують їх у просторі. Під час усієї вистави на глядача, де б він не сидів, із глибини сцени пильно вдивляються очі Великі, християнські, вони, ніби очі Отця Небесного, пронизують нас, мов рентґенівські промені, досягають найсокровеніших глибин наших душ, примушують кожного бути не просто безпристрасним глядачем сценічного дійства, а відчути себе його учасником, замислитися над суєтністю буденного і величністю Вічного.

І глядачі це відчули. Прем'єра відбулася при переповненій залі, в якому переважала студентська університетська молодь. Творчий

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Кокотюха

НАГОРОДИ ТВОРЧІЙ МОЛОДІ УКРАЇНИ

27-го травня 1994 року в конференційній залі київського міського Будинку вчителя у залі заповненій публікою і світлі телевізійних юпітерів розпочалася церемонія вручення перших нагород видавництва „Смолоскип" творчій молоді України. Вели програму Сергій Руденко та Максим Розумний, члени ТА „500". У своєму зверненні до присутніх директор „Смолоскипа" Осип Зінкевич сказав:

„Сьогодні творча молодь вступає у незалежну українську державу. Після короткотривалої ефорії у творчості тиша. Приходить творчий спокій буденного життя. Хтось з молодих шукає нових шляхів. Повільною чумацькою ходою виходить молодь з підпілля на денне світло. З'являються рукописні і самвидавчі збірки молодих поетів, готуються літературні та дослідницькі антології, зокрема хочеться зосередити вашу увагу на антології новітньої поезії 'Молоде вино' та збірнику праць молодих політологів 'Молода нація', які побачать світ у нашому видавництві ще в цьому році. Молодь хоче писати, творити — але чи будуть його твори десь опубліковані? Чи буде вдячною їхня праця? Я радий, що творча молодь є, що вона сьогодні прийшла сюди, що нам є кому давати нагороди. Молодь повинна будувати державу, а не руйнувати її, я повторював це завжди. Сьогодні нема чого руйнувати, імперія, в якій ви народжувалися, перебуває в руїнах. Молодим треба позбутися тих стереотипів старої системи, без яких так важко обійтися деяким їхнім батькам і дідам. Від вас, молоді, чекають великих творів — без них ми не увійдемо у велику культуру".

Повідомлення про те, що видавництво „Смолоскип" започатковує щорічні нагороди творчій молоді України, досить широко публікувалося у минулому році на сторінках українських періодичних видань та у пресі Сходу.

Утворено кілька номінацій: за громадсько-політичну діяльність; за успіхи в галузі мистецтва та за літературні і літературознавчі доробки. Претендентів на останню номінацію обирали на конкурсній основі. Існувало кілька обмежень: до участі в конкурсі не допускалися ті, кому виповнилося більше тридцяти років; розглядалися переважно рукописні, або видані самвидавчим способом добірки або твори. На основі надісланих рукописів визначалося, хто отримає диплом лауреата, а хто почесну грамоту.

Не можна сказати, що „Смолоскип" завалили рукописами. На це є багато причин. Молоді люди, як це не дивно, найбільш втомлена частина громадян України. П'ять років тому на них робили ставки різні політичні й культурні діячі, їх годували обіцянками, пророчили необмежені можливості. Але потім прийшло розчарування. І разом з ним — втома від марних обіцянок, тотальної байдужости і нестабільности. Культура, мистецтво, література виявилися раптом нікому непотрібні. Ті, кому від Бога дано творити, роблять це для себе, не сподіваючись сьогодні на те, що їхня праця побачить світ. А ті, хто ще на щось сподівається, натикаються на берлінську стіну байдужости і теж опускають руки. Знаючи це, „Смолоскип" вирішив надати молодим стимул для творчості, проголосивши літературний конкурс на здобуття нагород видавництва. І тому перші нагороди вирішено було давати, виходячи з обсягу надісланих на конкурс матеріялів. Конкурс на цьому не закінчиться, і, запросивши щонайбільше людей на церемонію нагородження, можна сподіватися, що розголос про цю подію піде, і молодь, побачивши реальну перспективу отримати оцінку своїй праці, і надалі буде відгукуватися на оголошення „Смолоскипа".

Не обійшлося тут без допомоги Творчої Асоціяції „500" (ТА „500). Вона вже рік досить успішно співпрацює з „Смолоскипом". Члени Асоціяції мають зв'язки з творчою молоддю, причому Києвом зв'язки ці не обмежуються. Членам Асоціяції було доручено селективно відібрати з надісланих на конкурс матеріялів кращі. Підхід у ТА „500" до всього був дуже об'єктивний, неупереджений, це — принцип діяльности даної групи молоді. Претендентами на нагороду в галузі літератури були висунуті Поліна Галенко (Київ), Сергій Дзюба (Чернігів), Сергій Жадан (Харків) та Олекса Гаркуша (Бердичів). Вікова різниця між першою і другою парою лауреатів становить десять років. Всі вони — поети, і, на жаль, ніхто з прозаїків, навіть, не зголосився до участи у конкурсі. За успіхи у дослідницькій діяльності нагороду отримав Василь Пахаренко (Черкащина).

Молодь сьогодні переважно займає пасивну політичну і громадську позицію, але серед тих, хто ще може успішно працювати на суспільно-політичному фронті, не було кандидатури кращої, ніж Олесь Доній. Один з організаторів студентської голодівки у жовтні 1990 року, історик за фахом, він сьогодні гуртує навколо себе молодих істориків, політологів, філософів. І через те, він став першим лауреатом видавництва „Смолоскип".

Після прем'єри в Україні п'ятисерійного телефільму „Сад Гетсиманський" та стрічки „Тигролови" за романами Івана Багряного про виконавців головних ролей Олега Савкіна (Харків) та Ольгу Сумську (Київ) багато писала преса, відзначалася, зокрема, їх талановита гра. Тому „Смолоскип" вирішив відзначити їх вклад в розвиток національного кінематографу, який перебуває сьогодні в стані ще більш критичному, ніж сучасна національна література. Для участи в церемонії нагородження були запрошені лауреати „Червоної рути -93" Андрій Чернюк та Ірина Шинкарук, яка до речі, має всього шістнадцять років, а також театральна група молоді з Харкова (режисер і керівник Світлана Олешко, молоді актори Кирило Бін, Михайло Озеров, Наталя Цимбал, Олександер Трухманов та Дмитро Туркевич). Вистава за віршами Василя Симоненка, чиє ім'я носить видавництво „Смолоскип", справила враження на глядачів. Камерна атмосфера, чорно-білі тони, вдало підібрані цитати дали змогу всім глядачам новими очима подивитися на постать

(Закінчення на стор. 3)

УПРАВА 496-го ВІДДІЛУ ім. Т. ШЕВЧЕНКА в Сієтл

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ та ВШАНУВАННЯ 100-ліття УНС

відбудуться в

суботу 16-го липня 1994 р. о год. 3-ій в
KENT CHRISTIAN CENTER
9440 CANYON DR. KENT

У зборах просимо взяти участь усіх членів відділу. Гостей та усіх зацікавлених осіб ласкаво просимо.

• *Після зборів буде обід з солодким та кавою, концерт. Будуть несподіванки.*

З усіма питаннями просимо звертатися до **Мирона Пилип'яка, тел.: (206) 271-2190**

ЗА УПРАВУ:
Секретар відділу — **Михайло Кигичак**
Заступник секретаря — **Мирон Пилип'як**

„Україна ..."

(Закінчення зі стор. 2)

народного монетарного фонду та Світового банку. А без цього надії на поборення гіперінфляції нема, Кравчук не реформатор,.. хіба сталось би чудо і він таки поставиться. Є можливість, що у виборах, коли б вони таки відбулись у червні, вийде інший відважний лідер. Але і він матиме до діла з неприхильним реформі парляментом. Тож загально перспективи невеселі. Цей песимізм віддзеркалює навіть національний гимн України — „Ще не вмерла"... Та як довго житиме він?

Прикро читати цей радше песимістичний і безсторонній огляд поважного органу світової економіки і політики. Не можна йому закинути необ'єктивність, бо його думки сходяться і з тим, що пишуть у нашій пресі. Звернути треба теж увагу, що в „Економісті" статті не підписані авторами, вони всі редакційні, всі переходять основний критичний розгляд спертий на солідних дослідах, на що вказує їх зміст. Відбитку його огляду можна дістати посилаючи 3,85 дол. на адресу: The Economist, Reprints Dept., 111 W 57 St., New Jork, N. J. 10019; або телефонувати на: (212) 541-5730.

p.s. На першій сторінці „Огляду" є гарна кольорова знімка виструнченої до перегляду військової частини, що приємно вражає.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ

За час від 29-го липня 1993 р. до 17-го червня 1994 р.

50,000.00 — Фундація в ім. Ірини з Глібовицьких Радловська-Щербанюк;
16,170.67 — Катерина Венгринович із завіщання;
5,000.00 — Марія А. Панчишин із завіщання;
3,200.00 — Михайло й Анастазія Пирський із завіщання;
3,090.00 — інж. Ігор і Рома Гайда;
3,000.00 — д-р Андрій й д-р Таїса Рак;
2,086.00 — д-р Мирослав і Люба Прокоп;
1,300.00 — мгр Володимир і Анна Рак;
1,150.00 — інж. Микола й Зірка Галів;
1,000.00 — Остап Савчинський із завіщання;
1,000.00 — „Самопоміч" Українська Кредитова Кооператива в Ню-Йорку;
500.00 — Український Стрийський Комітет;
500.00 — Богдан Ханюк;
350.00 — Анастазія Паш;
330.00 — д-р Любомир і д-р Лариса Онишкевич;
290.00 — д-р Роман Смик;
240.00 — д-р Теодор Залуцький з дружиною;
240.00 — У пам'ять д-ра Михайла Лози, звичайного члена НТШ склали: 100.00 дол. Уляна Лоза — дружина покійного з родиною, 75.00 Медичне Товариство в Бафало, 25.00 дол. — Андрій і Ґертруда Дякун, по 20.00 дол. — Роман Конотопський, Борис й Анджела Коссовський;
по 200.00 — д-р Павло Джуль, полк. Іван і Нона Карк і Федеральна Кооператива „СУМА" у Йонкерсі;
по 190.00 — Український Громадський Комітет у Пітерсбурґ, Фла., мгр Степан і Марія Хемич;
по 180.00 — д-р Ладимир і д-р Анна Нагірний, Український Громадський Комітет у Льорейні, Огайо;
155.00 — мгр Володимир і Христина Баранецький;
по 140.00 — д-р Борис Глинський, д-р Петро і Реа Грицак, Василь Лизак, д-р Іван і Наталія Макаревич, д-р Роман Максимович, д-р Леонід й Оксана Мостович, д-р Михайло Скальський, д-р Марія Фішер-Слиж, д-р Ігор Соневицький, д-р Зеновія Сохор, д-р Іван і Стефанія Сєрант, д-р Юрій Трухлий, д-р Юрій Юрчишин;
130.00 — д-р Оксана Фольварків;
125.00 — Адріян Мандзій;
по 115.00 — д-р Іван Головінський з дружиною, інж. Любомир Калинич, д-р Василь Лучків, Евстахія і Мотря Мілянич, д-р Роман й Ольга Мороз, ред. Зенон Снилик, д-р Дмитро Штогрин;
105.00 — проф. Володимир й Аркадія Петришин;
по 100.00 — Ксеня Антипів, Борис Галаган, мгр Роман Гуглевич (помер), проф. Яків Гурський, Василь Ґайдич, Т. Децик, Адріян Долинський, Уляна і Володимир Дячук, інж. Евген і Евгенія Івашків, д-р Василь Калинович, Джін-Пєр і Бірута Кап, Тетяна Кейс, проф. Григорій Костюк, д-р Іван С. Коропецький з дружиною, д-р Любомира й Ігор Коцур, д-р Андрій і Дарія Левицький, д-р Андрій Моцюрак, Василь й Анна Натина, д-р Іван Павлічка, Анна Політило, д-р Володимир Прокопів, д-р Адвентина Животенко-Піянков, мгр Володимир і Анна Рак у пам'ять бл. п. Романа Гуглевича, мгр Володимир і Анна Рак замість квітів на свіжу могилу д-ра Володимира Нагірного, о. Георгій і паніматка Дарія Рекуча, Богдан і Марія Робак, д-р Ярослав і Софія Рожанковський, д-р Леонід й Ірина Рудницький, д-р Марія Савдик, „Самопоміч", Федеральна Кредитова Кооператива у Гартфорді, „Самопоміч" Федеральна Кредитова Кооператива у Клифтоні, Н. Дж., „Самопоміч" Федеральна Кооператива у Нюарку, д-р Олег Слюзар, Василь Сосяк з дружиною, Олексанер (помер) Сокіл з дружиною, д-р Степан Стецура, д-р Олександер Стрільбицький, д-р Володимир Стойко, Володимир Стрихар, Микола Турецький, д-р Мирослав й Ольга Харкевич, інж. Іван Фур, д-р Марта Богачевська-Хом'як, д-р Богдан Чопик;
по 90.00 — д-р Петро Балей, проф. Володимир Василакі, д-р Роман Воронка, д-р Роман Голіят, д-р Богдан Гординський, д-р Петро Ґой, д-р Аркадія Коцибала, проф. Мирослав Лабунька, д-р Марія Літепло, Петро і Лідія Матіяшек, д-р Мирон і Рут Новосад, д-р Павло Сениця, д-р Юрій Слюсарчук, д-р С. Трохименко, інж. Юліян Ястремський;
85.00 — інж. Олександер Пришляк (Коннектикат);
по 80.00 — д-р Богдан і Наталія Коваль, д-р Юрій і д-р Анна Павлічко;
по 75.00 — інж. Роман А. Гавриляк, Михайло Дзвінка, мгр Ярослав й Галина Оберишин;
70.00 — д-р Олег М. Волянський;
по 65.00 — д-р Орест Гаврилюк, д-р Василь Гуцуляк, інж. Степан Ґоляш, д-р Франк Б. Корчмарик, д-р Наталія Пазуняк, д-р Юрій Перфецький, Маруся Попович, д-р Володимир Пушкар, д-р Іванна Ратич, д-р Олександра Ткач, д-р Мурей Сенкус, д-р Лев Чировський;
по 60.00 — д-р Ася Гумецька, д-р Ігор Каменецький, д-р Микола Кушніренко;
55.00 — Сельвестер Костик;
по 50.00 — Марія Баб'як, інж. Остап й Урсуля Балабан, Роман Балтарович, Ізидора Боярська, Іван Вербовський, Володимир й Катерина Воловодюк, Юрій Галущинський, Громадський Комітет у Льорейні, Огайо, д-р М. Домашевський, Лідія Касараба, Дмитро і Стефанія Косович, Теодор і Олександра Костюк, д-р Дмитро і Дарія Коструб'як, Ігор і Анізія Козак, д-р Олег Кудрик, д-р Іван Лозинський, Оксана Луцька, Василь Маркусь, Ярослав Мігайчук, д-р Богдан і Тамара Мриц Юрій і Христина Навроцький, д-р Ярослав і д-р Ірина Падох, д-р Степан Павлинський, інж. Іван й Олена Панчак, д-р Ярослав і Ярослава Панчук, Микола Прегар, інж. Ярослав Пришляк (Баффало), Леонід і Валентина Пахолюк, Орест Питляр, Оксана Рак, д-р Клементій Рогозинський, д-р Гералд й Оксана Сидорак, д-р Володимир Шкільник д-р Юліян Химинець;
по 40.00 — д-р Оксана Ашер, д-р Роман Барановський, Еміліян Басюк, д-р Роман Борковський, д-р Богдан Гнатюк, д-р Богдан Гайдукевич, інж. Любомир Гевко, Ґрент Давсон, Ігор Длябога, д-р Ярема Заліпський, д-р Роман Залуцький, мгр Роман Ільницький, Імре Кардашинець, Іванна і Ярослав Клим, д-р Василь Наконечний, д-р Володимир Оренчук, д-р Михайло Пап, мгр Нестор Пінковський, д-р Павло Пундій, Богдан П. Рекшинський, д-р Степан Самбірський, проф. Мирослав Семчишин, д-р Андрій Турчин, д-р А. Цибрівський, Ярослав Штендера, д-р Василь Ящун;
35.00 — д-р Михайло Біда;
по 30.00 — Ярослав і Марія Вижницький замість квітів на свіжу могилу д-ра Володимира Нагірного, проф. Ігор Зєлик, д-р Василь Ленцик, Олена Несіна, проф. Петро Одарченко, Марта Рудик, Марія Савицька;
27.64 — Українська Кредитова Кооператива у Лос-Анджелес;
по 25.00 — Марія Андрусяк, д-р Т. Артемович, Любомира Артимишин, Т. Балабан з дружиною, Дмитро Бобеляк, Лідія Бурачинська-Рудик, Володимир і Марія Ворох, Микола і Зірка Галів замість квітів на свіжу могилу д-ра Володимира Нагірного, о. Степан Гриньох, д-р Ярослав і Богданна Ґелета, Марко Дацківський, д-р Павло Демус, д-р Микола Дейчаківський, Андрій Дзендзик з дружиною, Роман і Люба Домбчевський, Михайло Дуб, Марія Душник, д-р М.В. Зєлик, проф. Володимир Жила, інж. Іван Жук, д-р Л. і Леся Каді (Cady), Ольга Кобзяр, Любомира Костечко, Марія і Петро Крамаренко, Неоніля і Зенон Крамарчук, Любомир і Дарія Курилко, д-р Трувор і д-р Христина Кузьмович, Любомир Кушнір з дружиною, Любомир Лампіка, Віра Левицька, Анна Маркевич, Юрій і Ярослава Мельник, д-р Ярослав і Лариса Музичка, Микола і Деонізія Ненадкевич, проф. Іван Павлюс, проф. Михайло Палій, Ірина Пашковський, Роман Пиндус, Роман і Галина Поритко, Анна і Микола Стасів, Іван Стасюк з дружиною, Анастазія Сочинська, проф. Іван Телюк, д-р Богдан Томків, проф. Іван Фізер, Любомира Чапельська, Ольга і Ярослав Чипак, д-р Богдан Худьо з дружиною, д-р Олександра Школьник, д-р Микола Шпетко (помер), Вячеслав Сетенко, Мирон і Дарія Яросевич, Лідія Яці;
по 20.00 — Юліян і Оксана Бачинський, Ігор і Тамара Вітковський, мгр Володимир Грицин з дружиною, Галина Єфремов, інж. Василь і Лідія Колодчин, Петро Лещишин, д-р Орест Логінський, Іван і Ярослава Лучечко, д-р Олександер і Марія Лужницький, Петро Марченко, Наталія Мітрінга, Богдан і Марія Пашковський, Володимир Сороча, Лідія-Христина Тарнавська, Марта Ярош, д-р Михайло Яцух, Іван Цьолко, д-р Іван Чернецький, Микола і Стефанія Чорний.
по 15.00 — Петро Бойчук, Теодор Данчевський, Владислав Клех, Богдан й Іванна Козак, Теодор Королишин, Роман А. Мельник, д-р А. Наклович, Любомира Огаренко, Юрій Свищук, Галина Степаненко, д-р Богдан Томків;
по 10.00 — Василь Багрій, Володимир Барагура, д-р Роман Біляк, Ілля Борис, Ярослав Букачевський, Андрій Бульба, Осип Войтович, Ольга Гангалюк, Петро Гончаренко, Дмитро Демедюк, Борис Дурбак, Орест Загайкевич, А. Корінець, Василь Надрага, Ігор Пахолюк, Микола Ромах, Іван Свириденко, Стефанія Семущак, Леонід Сенечко, Степан Сідлярчук, Марія Слободян, Олекса Тупшієнко, Іван Черешня, Антоніна і Василь Шийка, Ольга Ярема;
по 5.00 — Теодор Гайдук, Юрій Кравець (помер), Василь Микитин, Ольга Мулик, Михайло Попович, Ярослав Хичій;
2.00 - Іван Яворський.

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці почувається до милого обов'язку і висловлює щиру подяку всім щедрим вельмишановним і дорогим жертводавцям, у першу чергу за пам'ять про товариство, зрозуміння його вагомої суспільної й наукової праці та щедрі пожертви. Дорогі Жертводавці, ваші щедрі пожертви допомагають нам успішно продовжувати і розвивати наукову, публіцистичну та суспільно-культурну працю. Від кількох років допомагаємо українській науці і деяким науковцям в Україні, щоб українська наука, яка була довгі, довгі роки ізольована і майже не існувала, зайняла своє належне місце серед вільної науки світу. Це справді широке поле, невідкладної дуже потрібної праці, яка вимагає наших спільних зусиль. Просимо вас, наші вельмишановні й дорогі жертводавці мати це на увазі і знайти місце у своїх бюджетових плянах для матеріяльної і моральної піддержки Наукового Товариства ім. Шевченка, защо будемо вам щиро вдячні. Ще раз щиро дякуємо вам за ваші щирі пожертви.

Якщо у поданому списку жертводавців когось помипули, чи може вкрались якісь неточності, то просимо вибачення, але, водночас просимо про це нас повідомити, щоб ми могли зробити потрібні поправки.

Наша адреса:
SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY, INC.
63 Fourth Avenue, New York, N.Y. 10003

Управа НТШ

Новий часопис у Польщі

З друкарні в Ольштині появився 29-го травня новий часопис для українців у Польщі — двотижневик „Гомін". Почала його видавати Фундація Розвитку Освіти і Українського Шкільництва в Ґурово-Ілавєцкім „при духовній і матеріяльній допомозі світової української громади" під редакцією Романа Галана, Анатоля Кобеляка і Степана Мігуса. Усі ці редактори нового часопису були до кінця минулого року у складі редакції тижневика „Наше Слово", органу Об'єднання Українців у Польщі у Варшаві.

Ціна примірника 6,500 злотих, а передплата за 15 чисел до кінця цього року у Польщі 97,000 зл., а до ЗСА 12 дол. звичайною і 17 дол. летунською поштами. Адреса редакції є на поштову скриньку 90, 00-963 Варшава 81.

Перше число має 12 сторінок, формат таблоїд і містить короткі загальноінформативні статті, без виразного опреділення і без поборювання інших. Все ж таки появу нового часопису можна розуміти як вияв поділу української спільноти в Польщі і непотрібне розлрібнення його слабих сил.

„Гомін" стане третім пресовим органом у Польщі, побіч 38-літнього „Нашого Слова" і релігійного місячника „Благовіст" у Ґурово Ілавєцкім, що є органом УКЦеркви.

Два реґіональні видання журнального характеру завмерли з кінцем 1993 року. Ними були: орган Союзу Українців Підляшшя „Над Бугом і Нарвою" (вийшло 6 чисел) і „Перемиські Дзвони" (появлялися два роки, до кінця 1993 року).

С. Кікта

„Адвокат"...

(Закінчення зі стор. 2)

пошук працівників армійського театру розпочатий з приходом до нього на посаду головного режисера професора філософії Аурелія Тушинського, триває і дає добрі наслідки. Театр змінився принципово і в нових умовах знані колись театральні авторитети, зокрема народний артист України Анатолій Кравчук, розкрилися у несподіваних якостях. В його активі, як в режисера, лишень за останній рік три цікаві вистави: „Привиди", „Інтеліґент", або сповідь колишнього зека" та „Адвокат Мартіян". Різні за темою, часом, у якому відбуваються дії, вони подібні в одному — глибоким філософським осмисленням твору, власним баченням проблем і витонченою делікатністю її подачі.

Анатолієві Кравчукові нещодавно виповнилося 60 років. Усе його життя пройшло на сцені, на очах у глядачів. Було в ньому різне — підйоми і падіння, але справжній зліт творчости став можливим, коли перестали його в'язати ідеологічні пута.

Побажаємо ж маестрові і колективові театру, у якому він працює, подальших творчих успіхів, а собі — прем'єр-спектаклів — несподіваних і різних, кожна з котрих змушуватиме нас замислитися над одвічним питанням. „Для чого живеш, людино? Що залишиш по собі нащадкам, коли прийде твій час стати на суд Отця Небесного?"

Нагороди творчій молоді України

(Закінчення зі стор. 2)

поета, і відкриття для себе, що він не той співець ліричних почуттів, яким його всі звикли бачити, а людина трагічної долі, чий світогляд ніяк не вписувався в офіційну ідеологію, сучасником якої він був. Молоді актори заслужили на оплески, якими їх нагороджували.

Заля була заповнена глядачами, серед яких було чимало ровесників лауреатів. Серед представників старшого покоління були поетеса Ліна Костенко, віцепрем'єр України Микола Жулинський з дружиною Галиною, письменник Євген Сверстюк, кінорежисер Ростислав Синько, представники Спілки письменників України, а також гості зі західньої діяспори: віцепрезидент світового конґресу українців Василь Верига (Торонто), академік Юрій Даревич (Торонто), пастор Ярослав Шепелявець (ЗСА), полковник американської армії Степан Олійник (Вашінгтон), професор Ігор Качуровський (Мюнхен) та багато інших. Спеціяльно були запрошені представники творчої молоді з Криму, Одеси, Львова, Вінниці, Рівного, Закарпаття. Присутність на церемонії представників різних реґіонів України та країн світу надавало їй значимості і престижу.

Лауреати виходили на сцену, щоб отримати почесний диплом лауреата або грамоту і грошову винагороду. Кожен з них мав слово до залі, а поети ще читали свої вірші. Оживив атмосферу модерніст Сергій Жадан, демонструючи невимушений епатаж, характерний для представників авангарду, довівши своїми ориґінальними віршами, що образ бешкетника і незвичайний талант письменника і актора уживаються в одній особі. Показово, що серед нагороджених і учасників церемонії багато харків'ян: місто було значним культурним центром Слобідської України, дало свого часу поштовх національному відродженню, і зазнало дуже великих репресій у середовищі інтеліґенції. Національна свідомість харків'ян, буквально викорінена у 30-ті роки, у 90-ті роки, у 90-их переживає часи ренесансу.

Відгриміли оплески, записані на магнітофонну плівку слова вдячности. Але, як уже зазначалося вище, конкурс „Смолоскипа" триває, і якщо будуть з Україною сила й розум, то Будинок вчителя, адміністрація якого в особі Лариси Мельник та Валентини Павленко постійно сприяє „Смолоскопові", щотравнево розкриватиме свої двері для талановитої української молоді.

Напередодні другої поїздки Капелі Бандуристів в Україну

З дійсною материнською любов'ю прийняла Україна Капелю Бандуристів ім. Т. Шевченка в 1991 році, коли вперше її почула по 50-ти роках примусової розлуки. Ті щирі, гарячі вітання проявлялися в масових відвідинах концертів, ентузіястичних виявах захоплення слухачів та надзвичайно прихильних голосів преси вільної України.

І це цілком зрозуміло. Бо в співі Капелі містерійна сполука краси української пісні з її райдужністю настроїв, унікального звучання бандур та голосів дібраних співаків, які глибоко переживали цю, не раз першу зустріч із рідною землею.

Ідучи назустріч поклику цієї рідної землі, Капеля вибирається в друге турне в Україну від 1-го до 14-го липня. І хоч, безперечно, така концертова поїздка залишає глибокі, безцінні душевні переживання, однак, не забуваймо, що це також велике фізичне зусилля, яке капелянам не приносить жодних матеріяльних користей, тільки труд та незабутні спогади. Цим разом Капеля відвідає такі міста як Одеса, Миколаїв, Херсон, Теодосія, Ялта, Алушта, Симферопіль.

У програмку Капелі включено привіт, в якому, зокрема сказано: „Ми вітаємо тебе, наша Батьківщино, твоїми піснями, які ти виростила на своїй землі. Піснями, які співали наші прадіди, діди, наші батьки, піснями, які співаємо ми. Ми з ними пішли у світ широкий, далекий. Вони відчиняли нам дороги до всіх континентів цієї землі і де б вони не прозвучали, їх краса захоплювала всіх. Хоч минуло вже багато літ, відколи ми мусіли тебе залишити, ці пісні були для нас євшан-зіллям, яке дозволяло нам перебути страшні лихоліття та кріпили надію на краще майбутнє".

Безперервні, утяжливі приготування до цієї поїздки Капелі закінчилися концертом в Дітройті 12-го червня.

Капеля виявила імпонуючий голосовий склад, який дозволяє її виконувати складні, музично нелегкі композиції, такі як „Буря на чорному морі" Г. Хоткевича, „Пісня про Тютюнника" Г. Китастого, „Невільничий ринок у Кафі" Г. Хоткевича. Доказом сили її голосового складу є ряд солістів, яких ми почули і кожний з них вив'язався із свого завдання мистецько задовільно, коли беремо до уваги і голос, й інтерпретацію виконавця.

Якщо ходить про репертуар, то оригінальним було включення татарської пісні, для вдоволення передбаченої татарської публіки на концертах у Криму.

Хоч для нас є неоціненними твори Хоткевича, Китастого, Стеценка, все ж таки було б приємно почути щось нового — величного, гарного. Хоч як милі й приємні є обробки народних пісень у виконанні Капелі, ми все ж таки віримо, що вільна Україна творить нові музичні скарби, які Капеля повинна включити у свій репертуар.

Володимир Колесник все владно керує Капелею і цей душевний зв'язок видно у виконанні пісень.

Приємною появою в капелянському строї був виступ молодого диригента О. Махлая. Під його диригуванням Капеля відспівала дві пісні.

Дітройтська громада дорожить Капелею Бандуристів ім. Т. Шевченка. Бажаючи їй заслужених мистецьких успіхів для розради наших братів і сестер в Україні, бажаємо їй рівночасно щасливого повернення додому.

Володимир Баран

СПРОСТУВАННЯ

У „Свободі" з суботи 18-го червня 1994р. ч. 115 в некролозі подано помилково ім'я доньки має бути ТАНЯ КУЗЬМИН, а не Галя і внуки: ... — Дмитро Кузьмин.

Адміністрація

Ділимося сумною вісткою, що 20-го червня 1994 року відійшла у вічність

бл. п.

ОЛЬГА ВОЛОДИМИРІВНА ПЕРХОРОВИЧ з Слюзинських

ПАНАХИДА в середу 22-го червня 1994 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в четвер 23-го червня о год. 11:30 ранку з церкви пам'ятника св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н.Дж. на місцевий цвинтар.

Друзі

Ділимося болючою вісткою про смерть нашого найдорожчого БРАТА, ВУЙКА І ШВАГРА

бл. п.

д-ра ОЛЕГА СЛЮЗАРА

ПАРАСТАС відбудеться в п'ятницю, 24-го червня 1994 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Чендлер 2506 Конкорд Пайк, Вільмінґтон, Дел.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 25-го червня 1994 року, в церкві св. Миколая при 800 Гі Булевард у Вільмінґтоні о год. 9-ій ранку, а опісля тіло покійного буде зложене на цвинтарі Пречистої Діви Марії на Факс Чейзі у Філадельфії, Па.

Залишені у смутку:
сестри — СОФІЯ
— СТЕФАНІЯ І ЯРОСЛАВ ЖМУРКЕВИЧ із МАРУСЕЮ, ТЕРЕНЕЮ І СОФІЙКОЮ
— ГАЛИНА САЛІЙ з МАРТОЮ, ОЛЕНОЮ І РОМАНОМ
та близька і дальша родина

Слово і діло в житті М. Кучера

Цього року сповняється 50 років невпинної праці поза Україною, але для України українського журналіста, педагога, громадського діяча і великого мецената Михайла Кучера. Будучи прикладним громадянином ЗСА, ред. М. Кучер рівночасно не тільки працював, але й жив життям, відданим Україні та її справі. Українській громаді ім'я М. Кучера відоме з його статтей в нашій пресі та з його активної участи в громадському житті. Але серед загалу громади мало що відомо про інший аспект його життя, а саме його готовість допомогти також матеріяльно такій установі, як Український Музей в Ню Йорку, де добре відомі не тільки його вражаюча працездатність, але й шляхетна великодушність мецената.

Меценат і приятель Українського Музею проф. Михайло Кучер в товаристві Дарії Байко (адміністративний директор УМ), Тетяни Тершаковець та Анни Алиськевич.

Народився М. Кучер 30-го грудня 1907 року в родині урядника на Волині. Вчився в Кременецькій гімназії ім. Стешенка, а після її закінчення, як чимало інших молодих українців Польщі міжвоєнного часу, виїхав на студії до Чехо-Словаччини. В Празі студіював на філологічному факультеті Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова. Практичні лекції провадив в українській гімназії в м. Жевніце коло Праги. Закінчивши з визначним успіхом інститут і здобувши право викладати в середніх школах українськ[illegible]у й літературу, а та[illegible]логіку і психологію, М. Кучер вернувся на свою улюблену Волинь. Там він вчив у Кременецькому ліцеї та гімназіях з польською і російською викладовими мовами. Вчив також на курсах перекваліфікації учителів, а в часі першого „визволення" західньої України Совєтським Союзом вчив у старших клясах десятирічок.

Всупереч тому, що студіював у Чехо-Словаччині, після повернення на Волинь був покликаний до польської армії і призначений до школи старшин резерви, так зв. „підхорунжівки", яку закінчив з рангою поручника. Як на той час, незвичайним у цьому факті було те, що на сто курсантів М. Кучер був єдиним українцем серед майбутніх офіцерів-поляків і єдиним православним серед римо-католиків.

Під час Другої світової війни в „Райхскомісаріяті Україна", куди входила Волинь, його заарештувало гестапо під закидом зв'язку з протинімецькими повстанцями і тільки чудом він врятувався від розстрілу. З огляду на вісті, які надходили з німецько-совєтського фронту, вирішив не чекати другого „визволення" Волині Червоною армією і вибрався до Праги, де після закінчення Першої світової війни провів студентські роки. Але з Праги гестапо вислало його до Берліну.

Не знаючи німецької мови і не маючи ні праці, ні харчових карток, ані знайомства та ще й з старим совєтським паспортом, в Берліні він опинився у трагічній і небезпечній ситуації, яка змінилася щойно з влаштуванням на працю в українській громадській організації — Українському Національному Об'єднанні (УНО). В УНО працював в ділянці зв'язків з вивезеними з України на працю до Німеччини українцями й українками, так зв. „остарбайтерами". У зв'язку з працею їздив по таборах цих людей не тільки в околицях Берліну, але аж до Відня, де знаходилися величезні підземні фабрики літаків і де працювало багато людей, вивезених з України.

Війна закінчилася, і М. Кучер разом з УНО виїхав останнім поїздом з Берліну до містечка Ґосляр, а пізніше до великого табору переміщених осіб в Ганновері, у британській окупаційній зоні Німеччини. Видряпавшися з небезпеки насильного повернення „на родіну", в Ганновері видавав щоденний інформаційний листок, присвячений біжучим подіям у світі.

З Гановеру переїхав до міста Ашаффенбург, яке знаходилося в американській окупаційній зоні Німеччини. Зупинившися в одному з чотирьох таборів для переміщених осіб, а саме в таборі Ля Ґард, М. Кучер став викладати українську мову й літературу в тамтешній українській гімназії.

З великою хвилею повоєнних українських емігрантів М. Кучер виїхав з Ашаффенбургу до ЗСА. Осівши в Ню Йорку, активно цікавився як життям місцевої громади, так і ширшої громади українців у ЗСА, слідкуючи рівночасно за вістками, які надходили зі Східньої Европи, а зокрема з України. Багато читав, думав і потім писав про період від 1905 до 1922 р. в історії України.

Поруч щоденної праці техніка у рентґенівському кабінеті, найбільше часу і труду віддав журналістичній праці. І це не випадково. Ще в Празі одержав диплом з журналістики, а крім того, вже в Німеччині, в таборових обставинах, займався інформативною роботою. Рухало ним та ще й сьогодні рухає бажання поділитися з усім тим, що він на життєвому шляху відкрив для себе в формальних та вже позадипломних студіях та в передуманому життєвому досвіді. Серед великого потоку статтей і есеїв чимало їх присвячено розглядові періоду української національної революції з початку нашого століття. На конференціях, влаштованих українськими науковими установами в Ню Йорку його голос нерідко можна було почути в дискусії над проблематикою визвольних змагань. Але його зацікавлення виходять далеко поза це коло питань.

М. Кучер працював сталим співробітником у таких виданнях: „Новий шлях" (Буенос Айрес), „Мітла" (Буенос Айрес), „Мета" (Мюнхен, Філядельфія) — щомісячник Державного Центру УНРади, „Свобода" (Джерзі Ситі), „Народна воля" (Скрентон, Па.). Був редактором квартальника „Вільна Україна", яку видавали тоді ще живі галицькі радикали і есе-ери наспілку. Був також співробітником таких видань, що перестали виходити, як тижневик „Нова Батьківщина", „Новий Прометей" та журнал орган Державного Центру УНР і УНДС „Тризуб".

Педагогічна, журналістична й громадська праця часом чергувалися, а часом ішли паралельно в житті М. Кучера. Кожна з них творить цеглину в будові українського життя. За кожну з них він брався з вірою в українську справу, здійснюючи свої задуми наполегливо, завзято, невтомно.

З думкою про розвиток Українського Музею в Ню Йорку, про систематичне й ефективне візуальне знайомлення американського суспільства та нових ґенерацій українців ЗСА з автентичними витворами українського народного генія, з творами індивідуальних мистців-професіоналів українського роду та з деякими чудом збереженими історичними пам'ятками України, редактор М. Кучер зі своїх заощаджень подарував Українському Музеєві в Ню Йорку 50,000 долярів на будівельний фонд. Справжню вагу цього шляхетного чину легше зрозуміти, якщо пригадати собі, що редактор Кучер з того покоління людей, що пережили страхіття аж двох світових воєн Сьогодні за його плечима 87 років життєвого шляху, який килимами встелений не був. А проте на кожному етапі цього складного шляху помітна та сама невтомна, дбайлива і плідна праця та готовість жертвувати матеріяльними благами заради вищих інтересів.

Сьогодні з вершин 87 років редактор Кучер має на що оглянутися. Вже цього року в „Меті" читачі мали нагоду читати його статтю і знайомитися з його думками про змагання українського народу, які привели до проголошення самостійности й соборности. Тож хай пишеться йому легко і надхненно.

О.Д.

Хроніка Українського Релігійного і Культурного Осередку в Норт Порт

Вакаційний сезон на Фльориді закінчується під час довгого вікенду з нагоди Дня Пам'яті і тоді багато наших людей виїздить на північ, бо тепле фльоридське сонце починає бути гарячим... У зв'язу з тим і наш активний Осередок починає бути малочисельним, хоч і залишається тут багато ще наших сеньйорів, які продовжують церковну та суспільно-громадську працю.

За останніх три місяці в нашім релігійно-культурнім Осередку ім. св. Андрія відбулося ряд цікавих імпрез, про що ми хочемо поінформувати українську громаду країни.

Заходом УЗХреста, 1-го березня, в 40-ий день смерти св. п. д-р Марії Квітковської, почесної голови СФУЖО та УЗХ, був відправлений соборний парастас, отцями обох наших віровизнань, а по тім в залі Осередку відбулись жалобні поминки. Промовляли в час тризни: Павлина Різник — довголітня співпрацівниця покійної і теперішня заступниця голови ГУ УЗХ, Марія Наваринська — голова місцевого відділу СУА і Дорожчак з Канади. Промовці окреслили життєвий шлях д-ра М. Квітковської, її конструктивний вклад праці в жіночі організації та взагалі в суспільно-громадське життя нашої діяспори.

Чисельно зібрані громадяни на цих скорботних поминках зложили в пам'ять покійної 600 дол., які призначено на пресовий фонд журналу „Українка в Світі".

В суботу, 12-го березня відбулися в Осередку традиційні „Запусти". Микола Андрушко, так як і завжди, грав і співав нам до танцю, і під його бадьору музику забували, що ми сеньйори.

В неділю, 13-го березня, була цікава зустріч з гостею з України, лікарем д-ром Іриною Федорович. Зустріч була зумовлена медично-допомоговою акцією, яка має назву „Проєкт — Україна". Її зорганізував та очолює відомий український лікар в ЗСА д-р Василь Селезінка. В часі цієї зустрічі якою провадила дружина д-ра Селезінки, присутні спонтанно склали на цей потрібний проєкт 725 дол.

Виступали також зі словом Валентина Мушинська і д-р Євген Стецьків.

Достойно святкувала наша українська громада 180-річчя від дня народження нашого безсмертного Пророка Тараса Шевченка. 19-го березня простора заля нашого осередку була по береги виповнена українськими людьми, які прийшли, щоб в пошані засвідчити свою вірність шевченківським заповітам.

Добірна і добре приготована програма була започаткована „Заповітом", що його виконав об'єднаний хор нашої громади під диригентурою інж. П. Грабовича, а вступне слово сказала Валя Мушинська.

Святочний реферат виголосив д-р С. Самбріський, а деклямували твори Шевченка Галина Король, Марія Вожаківська і д-р Володимир Король. Сольоспіви Миколи Андрушка і Ярослава Щура при акомпаньяменті Іраїди Черняк гарно гармонізували вокальну частину імпрези. Хор відспівав ще декілька пісень при фортепіяновім супроводі д-ра Ярослави Грабович, закінчивши академію хвилюючим „Реве та стогне".

Рішенням управи осередку приділено 400 дол. для відбудови і прикраси церкви в селі Шевченкове (колишня Кирилівка), які переслано в Україну.

Дня 23-го березня, був висвітлений цікавий та гарний відео-фільм з України, — „Перший Гуцульський Світовий З'їзд", вступ до якого зробив п. Бакай.

В днях 25-го і 26-го березня відбувся добре зорганізований Великодній базар в осередку, де окрім продажі великоднього печива та мистецьких виробів, відбувся показ української ноші (д-р Я. Грабович), виставка писанок мисткині Одарки Онищук, писання писанок — Оля Кобзяр, Д. Ломницька і Т. Лазор. На цей базар приходить багато неукраїнців, щоб оглянути красу нашого мистецтва, що також і приносить нам поважний фінансовий прихід, частину якого віддаємо для потреб України.

В середу, 6-го квітня, д-р Мирослав Прокоп виголосив доповідь, присвячену 50-річчю УГВР. Прелегента представив д-р Павло Турула, а програмою вечора проводив голова осередку Роман Шраменко.

9-го квітня в осередку, 56-ий Відділ СУА в Норт Порті влаштував Літературний Вечір, присвячений творчості Василя Барки. В добре приготовленій програмі брали участь: Марія Наваринська, Зоя Филипович, Анна Самофал, Г. Біровець, Ярослава Гунчак і Зенон Салій. Прикрасив вечір своїм виступом вокальний ансамбль, яким диригувала Іраїда Черняк.

В неділю, 10-го квітня, на широкій площі-парку осередку місцева Кредитівка „Самопоміч" влаштувала пікнік, сполучений із зустріччю з представниками централі в Дітройті.

20-го квітня були висвітлені два відео-фільми. Вечір відкрив коротким словом голова осередку Роман Шраменко, представивши Любу Прокоп та Валентина Кохна, які дали пояснення до фільмів. Перший з них — „Інтронізація Патріярха Володимира в Києві", а другий — це монтаж продукції „Контакт" про зустріч та перебування президента Л. Кравчука в Америці.

Заходом Координаційного комітету, 26-го квітня відзначено сумну 8-му річницю Чорнобильської трагедії, яка навістила Україну 1986 року. Соборно відправлено Панахиду із відповідною програмою та переведено збірку для жертв Чорнобиля.

Великдень ми святкуємо у нас достойно та величаво, так воно було і в цім році. Окрім усіх церковно-святочних повинностей та обрядових звичаїв, в день Воскресіння Христового, відразу по св. Літургії, є „Спільне Свячене" де усі наші члени і гості засідають разом за столи, щоб ділити між собою посвячені дари. Відкрив коротким святочним словом та побажаннями це наше традиційне свято голова нашого осередку Роман Шраменко і при співі-молитві „Христос Воскрес" ми засіли за спільний стіл.

Під час нашої святочної трапези пожертвували ми нашу „писанку" дітям Чорнобиля в сумі 742 дол., яку нашою касою заокруглено до 900 дол. і переслано до централі в Шорт Гілс, Н. Дж.

День Матері, 8-го травня, зійшовся в цім році з Провідною Неділею, так що в час нашого спільного полуденку, по Службі Божій, голова осередку Р. Шраменко привітав усіх наших українських матерів та побажав їм щастя та здоров'я, а фінансовий референт осередку М. Беландюк обдарував їх квітами.

Зразу по тім ми організовано виїхали на цвинтар у Веніс, щоб помолитися на гробах і згадати наших рідних і друзів, які там спочивають.

В неділю, 29-го травня, по св. Літургії та соборній Панахиді, в залі осередку відбулося святочне зібрання для вшанування пам'яти Головного Отамана С. Петлюри, полк. Е. Коновальця і д-ра О. Ольжича-Кандиби.

Цю жалібно-скорботну імпрезу відкрила і нею проводила поетеса та письменниця Ганна Черінь, яка й читала вибрані твори О. Ольжича. Павлина Різник поділилася з присутніми своїм спогадом з 1938 року, коли св. п. д-р Олег Кандиба-Ольжич перебував в Америці, будучи запрошений Гарвардським університетом для наукових дослідів і праці в ділянці археології.

Добре підготовлений, на високому рівні реферат прочитав Роман Шраменко, який зробив аналізу історичного покрою провідної верстви українського народу, зупинившись довше на діяльності св. п. Симона Петлюри та полк. Евгена Коновальця, які загинули з руки московсько-большевицького НКВД, а тоді окремо насвітлив постать св. п. Олега Ольжича, якого закатовано в німецькім концтаборі в початках червня 1944 року.

Україна сьогодні вшановує на державному рівні Олега Ольжича, який будучи членом ОУН вписався в історію українського визвольного руху як національний герой і провідник. При Академії Наук в Києві відкрито бібліотеку ім. О. Ольжича, на цю ціль присутні громадяни нашого осередку склали 700 дол., які будуть переслані до Києва.

Лідія Белендюк,
пресова референтка
Осередку.

Журналіст...

(Закінчення зі стор. 1)

пондент „Незавісімості"?

— Найбільше дописую туди, бо це єдина справді незалежна газета, яка виходить, як досі, двічі в тиждень і пише правду.

— Чи ви не вважаєте, що газети в Україні часто в погоні за правдою уживають надто гострих слів, а то і особистої лайки, яка тут можлива хіба в бруковій пресі?

— На мою гадку, треба писати правду, але вона завжди мусить бути підтверджена фактами і документами. Тоді тільки вона промовляє до читачів. Це моя девіза і я стараюся її дотримуватися.

— Можливо, що ми не привикли до способу писання в пресі України. Мене дивують не лише ці особисті вискоки, але також довжина деяких статтей. Хто має сьогодні час це все читати?

— Знаєте, треба, щоб українська преса була нормальна, щоб її читали і за цією нормальністю я шукаю.

— А що ви можете сказати про пресу в ЗСА?

— Для мене було дуже цікаво бути в „Ню Йорк Таймс" і в мультинаціональних часописах в Маямі — це такі різні жанри.

— Які ваші враження із двох тижнів, в яких ви приглядалися до проблем і праці НАТО?

— Мені здається, що американські військовики куди краще схоплюють сьогоднішні політичні проблеми, особливо Східньої Европи і держав СНД, як політики. Перші роблять це прагматично — другі із характеристичним для політиків крутійством.

— Як ви бачите теперішню складність ситуації відносин України із ЗСА?

— Я вважаю, що для збереження стабільности потрібний трикутник Росія — Україна — Америка. Потрібна політична, дипломатична і військова співпраця, щоб втримати мир і порядок.

— Не знаю, чи ваша думка знайде серед читачів багато прихильників.

— Бачите, завдання преси є виробляти політичну думку і тому так важлива є тепер незалежна від ніяких чинників преса в Україні, байдуже чи вона російською мовою, чи українською. Але на це треба фондів. Пресова пропаґанда дуже важлива справа. На неї треба вам із діяспори давати грошову допомогу, а не вкладати її в руки окремим людям з політичного світу.

Г. Корж на відході залишає нам одне число „Незавісімості", де знаходиться його цікавий репортаж із перебування в Сербії. Але ми чекаємо більше на ці наступні, в яких він буде аналізувати перебування в ЗСА.